

Ohranitev in razvoj naravne in kulturne dediščine Poljanske doline

Z željo po ohranitvi ter trajnostnem razvoju naravne in kulturne dediščine Poljanske doline se je Občina Gorenja vas - Poljane leta 2020 pridružila nacionalni pobudi Slovenske turistične organizacije (STO) imenovani Zelena shema slovenskega turizma (ZSST), ki se zavzema za spodbujanje trajnostni oziroma sonaravni razvoj destinacij v Sloveniji.

Nacionalna shema v svojem bistvu preko različnih ukrepov, izobraževanj, delavnic in drugih aplikativnih pristopov pomaga posameznim destinacijam prepoznati ključne trajnostne elemente, ter preko različnih aktivnosti spodbuditi lokalne prebivalce, lokalno skupnost in podjetja na širšem področju turizma pri zavedanju in načrtovanju njihove »zelene« trajnostne prihodnosti.

Med pomembne ukrepe destinacije, ki se potegujejo za pridobitev znaka Slovenia Green sodi tudi poročanje o sprejetih trajnostnih načelih in posameznih trajnostnih kazalnikih tako lokalni in širši regionalni kot nacionalni skupnosti in vsem obiskovalcem destinacije. S tem namenom je Občina Gorenja vas Poljane pripravila pregleden nabor nekaterih najpomembnejših okoljskih kazalnikov (skupno 47), ki kažejo na trajnostna prizadevanja destinacije.

Območje občine Gorenja vas - Poljane zagotovo sodi med zelene destinacije, saj je zelena barva neokrnjenega okolja vidna na vsakem koraku. Destinacija spada med bolj gozdnata območja v Sloveniji z nizkim procentom urbaniziranih območij. Skupno v občini živi 7530 prebivalcev pri čemer jih na enem km² živi povprečno 49 kar je manj od slovenskega povprečja, ki je 102 km². Na območju prav tako ni prisotnih večjih industrijskih obratov ali intenzivnih kmetijskih površin. Pokrajinska komponenta okolja tako v največji meri odraža razpršeno poselitev na položnih prisojnih terasah Škofjeloškega hribovja ter naselij ob Poljanski Sori v dolinskem dnu. Delež naravnih površin oziroma narave v občini tako skupno obsega več kot 90%¹ kar jasno kaže na ohranjenost in skrb do narave. Posledično je tako kakovost zraka na območju na zelo

¹ Raziskava narejena na primerjalni analizi podatkovnih sklopov - S pomočjo uporabe Atlasa okolja Agencije RS za okolje je za leto 2019 (zadnji uradni dostopni podatki), Javnega pregledovalnika grafičnih podatkov MKGP in odstotka deleža gozdov je pokazala, da je 92,7 nepozidanih površin v destinaciji oziroma občini.

visoki ravni, prav tako pa je zgledno urejeno tudi zbiranje odpadkov ter čiščenje odpadnih voda.

Bogata naravna komponenta okolja se tu sklada z več tisočletno zgodovino poselitve, kjer je vidna kontinuiteta naselitve od nekdanjih ohranjenih naselbinskih jeder (današnjih arheoloških ostankov) do srednjeveških naselij in posameznih starejših zaselkov ter kmetij, kar kaže na kontinuirano zavedanje lokalnih prebivalcev po ohranjanju njihovega kulturnega in podeželskega prostora. Danes tako na ozemlju najdemo 92 zaščiteneh objektov nepremične kulturne dediščine, dve v celoti zaščiteni vaški jedri ter dve širši območji zaščitene kulturne krajine. Kulturna dediščina območja pa je bila prepoznana tudi s strani UNESO-ta, saj so klekljane čipke iz območja vpisane na seznam UNESCO-ve nesnovne kulturne dediščine. Za ohranjanje kulturne dediščine pa skrbi sedem muzejev oziroma muzejskih zbir na področju celotnega območja.

Poljansko dolino z vseh strani obdaja neokrnjena narava na kar kažejo tudi številna zaščitena območja Nature 2000, kot sta območji Blegoša in Poljanske Sore ter večje število območij razglašeneh kot naravne vrednote državnega in lokalnega pomena. Omenjena večja območja so enakomerno razporejena po celotnem teritoriju, še dodatno pa jih bogati preko 31 posameznih točk naravnih vrednost od katerih jih kar 21 sodi po točke, ki so zavarovane na državni ravni. V občini je tudi pestra flora in favna, pri čemer na podlagi Poročila Agencije Republike Slovenije za okolje ni zabeleženo, da bi se zaščitene vrste s seznama CITES v destinaciji nezakonito lovile, prodajale oziroma preprodajale.

Poljanska dolina zaradi svoje razgibanosti vabi na izlet s kolesom. S tem namenom je na območju občine že vzpostavljenih šest območij za izposojanje kolesa, še več pa jih je predvidenih za postavitev v bližnji prihodnosti. Občina pa prav tako pospešeno dela in se vključuje v projekte izgradnje večjega števila kolesarskih poti.

Predstavniki lokalnih obstat in turizma se trudijo preko različnih objav v medijih in predvsem osebnim pristopom izobraževati ponudnike na področju turizma o trajnostnem razvoju ter jim tako pokazali možnosti za izboljšavo v njihovem poslovanju tudi v smeri pridobivanja trajnostnih certifikatov, ki predstavljajo mednarodno veljavno potrdilo njihovim prizadevanjem.

Velika večina med več kot 100 kazalniki, ki so zajeti v poročilu za pridobitev znaka Slovenia Green kaže, da je tako kot na nacionalni ravni tudi na lokalni ravni Občina Gorenja vas – Poljane prepoznana kot zelena, zdrava in trajnostna destinacija.

Ker je zavedanje pomena trajnostnega razvoja v turizmu in vseh prednosti, ki jih le ta prinaša znotraj destinacije na visoki ravni tako lokalne oblasti vestno sodelujemo in izpolnjuje dobro zastavljene cilje nacionalne sheme ter bomo to v čim večji meri počeli tudi v prihodnje.